

2015/2147(INI)

22.9.2015

ONTWERPVERSLAG

over "Naar een akte voor een digitale interne markt"
(2015/2147(INI))

Commissie industrie, onderzoek en energie
Commissie interne markt en consumentenbescherming

Rapporteurs: Kaja Kallas, Evelyne Gebhardt

(Gezamenlijke commissievergaderingen – artikel 55 van het Reglement)

Rapporteurs voor advies (*):

Jutta Steinruck, Commissie werkgelegenheid en sociale zaken
Petra Kammerevert, Commissie cultuur en onderwijs
Angel Dzhambazki, Commissie juridische zaken
Michał Boni, Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

(*) Procedure met medeverantwoordelijke commissies – Artikel 54 van het Reglement

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	14

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over "Naar een akte voor een digitale interne markt" (2015/2147(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, zoals geïntegreerd in de Verdragen middels artikel 6 van het EU-Verdrag,
- gezien artikel 26 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien artikel 3, lid 3, van het VWEU,
- gezien artikel 9 van het VWEU,
- gezien artikel 12 van het VWEU,
- gezien artikel 14 van het VWEU en het daaraan gehechte Protocol nr. 26 over diensten van algemeen (economisch) belang,
- gezien de mededeling van de Commissie getiteld "Strategie voor een digitale eengemaakte markt voor Europa" (COM(2015)0192),
- gezien de mededeling van de Commissie getiteld "Vaststelling van een programma inzake interoperabiliteitsoplossingen voor overheidsdiensten, bedrijven en burgers (ISA²) in Europa □ Interoperabiliteit als middel om de overheidssector te moderniseren" (COM(2014)0367),
- gezien Richtlijn 2014/26/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor onlinegebruik op de interne markt¹,
- gezien zijn resolutie van 9 juli 2015 over de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij²,
- gezien zijn resolutie van 9 juni 2015 over "Naar een hernieuwde consensus over de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten: een EU-actieplan"³,
- gezien zijn resolutie van 27 november 2014 over ondersteuning van de consumentenrechten op de digitale interne markt⁴,

¹ PB L 84 van 20.3.2014, blz. 72.

² Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0273.

³ Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0220.

⁴ Aangenomen teksten, P8_TA(2014)0071.

- gezien de mededeling van de Commissie van 2 juli 2014 getiteld "Naar een bloeiende data-economie" (COM(2014)0442),
- gezien de mededeling van de Commissie van 11 september 2011 over de vaststelling van maatregelen inzake de Europese interne markt voor elektronische communicatie en om een connectief continent tot stand te brengen alsmede tot wijziging van Richtlijnen 2002/20/EG, 2002/21/EG en 2002/22/EG en Verordeningen (EG) nr. 1211/2009 en (EU) nr. 531/2012 (COM(2013)0627),
- gezien zijn resolutie van 22 oktober 2013 over misleidende reclame¹,
- gezien zijn resolutie van 27 februari 2014 over heffingen voor kopiëren voor privégebruik²,
- gezien zijn resolutie van 24 oktober 2013 over de toepassing van het regelgevingskader voor elektronische communicatie³,
- gezien zijn resolutie van 10 december 2013 over het aanboren van het potentieel van cloud computing in Europa⁴,
- gezien zijn resolutie van 4 februari 2014 over een geïntegreerde markt van pakketbestellingen ter bevordering van de groei van de elektronische handel in de EU⁵,
- gezien zijn resolutie van 4 juli 2013 over het voltooiën van de digitale interne markt⁶,
- gezien zijn resolutie van 12 september 2013 over de digitale agenda voor groei, mobiliteit en werkgelegenheid: tijd voor een hogere versnelling⁷,
- gezien de bijlage bij de mededeling van de Commissie getiteld "Gezonde en resultaatgerichte regelgeving (REFIT): resultaten en volgende stappen" (COM(2013)0685),
- gezien de mededeling van de Commissie van 26 maart 2013 over maatregelen om de kosten van de aanleg van elektronische hogesnelheidscommunicatienetwerken te verlagen (COM(2013)0147),
- gezien de mededeling van de Commissie van 7 februari 2013 betreffende maatregelen om een hoog gemeenschappelijk niveau van netwerk- en informatiebeveiliging in de Unie te waarborgen (COM(2013)0048),
- gezien het werkdokument van de diensten van de Commissie van 23 april 2013 getiteld "E-commerce Action plan 2012-2015 – State of play 2013" (SWD(2013)0153),
- gezien Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23

¹ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0436.

² Aangenomen teksten, P7_TA(2014)0179.

³ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0454.

⁴ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0535.

⁵ Aangenomen teksten, P7_TA(2014)0067.

⁶ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0327.

⁷ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0377.

juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG¹,

- gezien zijn resolutie van 11 juni 2013 over een nieuwe agenda voor het Europese consumentenbeleid²,
- gezien zijn resolutie van 22 mei 2013 over de toepassing van de richtlijn audiovisuele mediadiensten³,
- gezien zijn resolutie van 11 december 2012 inzake het voltooiën van de digitale interne markt⁴,
- gezien de mededeling van de Commissie van 18 december 2012 over inhoud in de digitale interne markt (COM(2012)0789),
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 december 2012 inzake de toegankelijkheid van de websites van overheidsinstanties (COM(2012)0721),
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 oktober 2012 getiteld "Akte voor de interne markt II – Samen voor nieuwe groei" (COM(2012)0573),
- gezien Verordening (EU) nr. 1316/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 913/2010 en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 680/2007 en (EG) nr. 67/2010⁵,
- gezien Verordening (EU) nr. 283/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2014 betreffende richtsnoeren voor trans-Europese netwerken op het gebied van telecommunicatie-infrastructuur en tot intrekking van Beschikking nr. 1336/97/EG⁶,
- gezien zijn wetgevingsresolutie van 26 februari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een gemeenschappelijk Europees kooprecht⁷,
- gezien zijn resolutie van 11 september 2012 over de onlineverspreiding van audiovisuele werken in de Europese Unie⁸,
- gezien zijn resolutie van 12 juni 2012 over de bescherming van kritieke informatie-infrastructuur – bereikte resultaten en volgende stappen: naar mondiale cyberveiligheid⁹,

¹ PB L 257 van 28.8.2014, blz. 73.

² Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0239.

³ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0215.

⁴ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0468.

⁵ PB L 348 van 20.12.2013, blz. 129.

⁶ PB L 86 van 21.3.2014, blz. 14.

⁷ Aangenomen teksten, P7_TA(2014)0159.

⁸ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0324.

⁹ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0237.

- gezien zijn resolutie van 20 april 2012 over een concurrerende digitale interne markt – e-overheid als speerpunt¹,
- gezien de mededeling van de Commissie van 13 april 2011 aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's getiteld "Akte voor de interne markt: Twaalf hefboomen voor het stimuleren van de groei en het versterken van het vertrouwen" (COM(2011)0206),
- gezien Besluit nr. 243/2012/EU van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2012 tot vaststelling van een meerjarenprogramma voor het radiospectrumbeleid²,
- gezien zijn resolutie van 21 september 2010 over de voltooiing van de interne markt voor e-handel³,
- gezien de mededeling van de Commissie van 27 oktober 2010 aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's getiteld "Naar een Single Market Act: Voor een sociale markteconomie met een groot concurrentievermogen – 50 voorstellen om beter samen te werken, te ondernemen en zaken te doen" (COM(2010)0608),
- gezien zijn resolutie van 15 juni 2010 over internetgovernance: de volgende stappen⁴,
- gezien zijn resolutie van 5 mei 2010 over een nieuwe digitale agenda voor Europa: 2015.eu⁵,
- gezien zijn resolutie van 15 juni 2010 over het internet van de dingen⁶,
- gezien Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten, tot wijziging van Richtlijn 93/13/EEG van de Raad en van Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 85/577/EEG en van Richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad⁷,
- gezien Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt⁸,
- gezien het voorstel van de Europese Commissie betreffende intellectuele eigendom: de beschermingstermijn van het auteursrecht en van bepaalde naburige rechten (2008/0157(COD)),
- gezien artikel 52 van zijn Reglement,
- gezien het gezamenlijke overleg van de Commissie industrie, onderzoek en energie en

¹ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0140.

² PB L 81 van 21.3.2012, blz. 7.

³ PB C 50E van 21.2.2012, blz. 1.

⁴ PB C 236E van 12.8.2011, blz. 33.

⁵ PB C 81E van 15.3.2011, blz. 45.

⁶ PB C 236E van 12.8.2011, blz. 24.

⁷ PB L 304 van 22.11.2011, blz. 64.

⁸ PB L 376 van 27.12.2006, blz. 36.

de Commissie interne markt en consumentenbescherming overeenkomstig artikel 55 van het Reglement,

- gezien de verslagen van de Commissie industrie, onderzoek en energie en de Commissie interne markt en consumentenbescherming en de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie cultuur en onderwijs, de Commissie juridische zaken en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, de Commissie economische en monetaire zaken en de Commissie vervoer en toerisme (A8-0000/2015),
- A. overwegende dat door het gebruik van internet en mobiele communicatie de manier waarop de gebruikers communiceren, vinden, consumeren en delen is veranderd; overwegende dat hierdoor de markt is uitgebreid, waardoor kleine ondernemingen gemakkelijker toegang hebben tot een klantenbestand van 500 miljoen klanten en de ontwikkeling van nieuwe ideeën door ondernemers wordt bevorderd;
- B. overwegende dat de Uniale beleidsmaatregelen en wetgeving op het gebied van de digitale interne markt nieuwe mogelijkheden voor gebruikers en bedrijven moeten bieden, met name in de huidige dienstenmaatschappij, terwijl een holistische aanpak wordt gevolgd waarin rekening wordt gehouden met de sociale dimensie ervan, aangezien deze onvermijdelijk structurele wijzigingen met zich meebrengen;
- C. overwegende dat 75 % van de toegevoegde waarde van de digitale economie afkomstig is van de traditionele industrie; overwegende dat de integratie van digitale technologie daarin zwak blijft, aangezien slechts 1,7 % van de Europese ondernemingen optimaal gebruikmaakt van geavanceerde digitale technologieën en 14 % van de kmo's internet als verkoopkanaal gebruikt;
- D. overwegende dat een hoog niveau van consumentenbescherming en -tevredenheid noodzakelijkerwijs samengaat met keuze, flexibiliteit, informatie en vertrouwen in een veilige onlineomgeving;

1. INLEIDING: WAAROM WE EEN DIGITALE EENGEMAAKTE MARKT NODIG HEBBEN

1. is ingenomen met de mededeling getiteld "Strategie voor een digitale eengemaakte markt voor Europa"; meent dat de uitvoering van de gekozen horizontale aanpak moet worden versterkt, aangezien de digitale sector van invloed is op elke dimensie van de maatschappij en de economie;
2. meent dat door betere regelgeving het beleid vanuit een digitaal oogpunt moet kunnen worden onderzocht en de aanpassing van wetgeving en handhavingkaders in het licht van nieuwe technologieën en nieuwe bedrijfsmodellen moet worden bevorderd, teneinde versnippering van de interne markt te voorkomen;
3. is van mening dat het vertrouwen van de gebruikers in digitale diensten van essentieel belang is voor innovatie en groei in de digitale economie en dat de versterking van dit vertrouwen de basis moet vormen van zowel het overheidsbeleid als bedrijfsmodellen;

4. wijst erop dat de Commissie en de lidstaten zo spoedig mogelijk een dynamischere economie moeten bevorderen zodat innovatie tot bloei kan komen en ondernemingen kunnen groeien, door de ontwikkeling van e-overheid, een gemoderniseerd regelgevingskader dat geschikt is voor het ontstaan en de uitbreiding van innoverende bedrijven, en een investeringsstrategie voor de lange termijn op het gebied van infrastructuur, vaardigheden, onderzoek en innovatie;
5. verzoekt de Commissie, in samenwerking met de lidstaten, initiatieven ter stimulering van het ondernemerschap verder te ontwikkelen, die variëren van het veranderen van de visie op de definitie van succes tot het bevorderen van een ondernemings- en innovatiecultuur; meent voorts dat de diversiteit en specifieke kenmerken van de verschillende nationale innovatiekernen kunnen worden omgezet in een echt concurrentievoordeel voor de EU als ze doeltreffend op elkaar worden afgestemd;
6. is bezorgd over de verschillende nationale aanpakken voor de regulering van het internet en de deeleconomie; dringt er bij de Commissie op aan maatregelen te nemen voor het behoud van de integriteit van de interne markt en het internet als open en mondiaal platform voor communicatie en innovatie;

2. BETERE ONLINETOEGANG VOOR CONSUMENTEN EN BEDRIJVEN IN HEEL EUROPA

2.1 Regels voor grensoverschrijdende e-handel waarop consumenten en bedrijven kunnen vertrouwen

7. is ingenomen met het initiatief van de Commissie ter verbetering van de wettelijke bescherming van consumenten wat betreft immateriële digitale inhoud; wijst erop dat consumenten die materiële digitale inhoud kopen worden beschermd door consumentenbeschermingswetten, maar dat de consumentenrechten bij aankoop van immateriële digitale inhoud grotendeels ongereguleerd blijven; is het ermee eens dat consumenten een vergelijkbaar beschermingsniveau moeten genieten, ongeacht of zij online of offline digitale inhoud kopen;
8. meent dat de meest praktische en evenredige aanpak wordt gevormd door de volledige harmonisatie van het wetgevingskader voor onlineverkoop, ongeacht of het om grensoverschrijdende of binnenlandse verkoop gaat, terwijl de samenhang tussen online en offline regels betreffende rechtsmiddelen wordt gehandhaafd;
9. is van mening dat er een risico bestaat dat de voorstellen van de Commissie tot gevolg hebben dat het verschil tussen de toepasselijke wettelijke normen voor offline- en onlineaankopen steeds groter wordt;
10. betreurt de onnauwkeurigheid van het Commissievoorstel betreffende een wetgevingsmaatregel voor een uitgebreidere wet inzake onlineverkoop die zowel digitale-inhoudproducten als materiële goederen bestrijkt;
11. is sceptisch over de juridische aard van modelovereenkomsten betreffende de onlineverkoop van materiële goederen bij ontstentenis van wettelijke regelingen;

12. verzoekt om een "actieve consumenten"-strategie om met name te beoordelen of het overstappen van consumenten naar een andere leverancier in de online wereld wordt bevorderd en of er maatregelen nodig zijn om het overstappen van consumenten naar een andere leverancier eenvoudiger te maken, teneinde de concurrentie op online markten te stimuleren;
13. verzoekt de Commissie na te gaan welke mogelijkheden er zijn voor de invoering van een Europees betrouwbaarheidskeurmerk voor de verkoop via internet, teneinde vertrouwen te creëren, met name in verband met grensoverschrijdende verkoop via internet;
14. roept op tot een ambitieus handhavingskader voor de dienstenrichtlijn; moedigt de Commissie aan gebruik te maken van alle haar ter beschikking staande middelen om de volledige en juiste tenuitvoerlegging van de bestaande regelgeving te waarborgen, met inbegrip van snelle inbreukprocedures wanneer wordt geconstateerd dat de richtlijn onjuist of ontoereikend wordt uitgevoerd;

2.2 Betaalbare hoogwaardige grensoverschrijdende pakketbezorgdiensten

15. wijst erop dat toegankelijke, betaalbare, efficiënte en hoogwaardige bezorgdiensten een essentiële voorwaarde vormen voor een bloeiende grensoverschrijdende elektronische handel; steunt de voorgestelde maatregelen ter verbetering van de prijstransparantie, de interoperabiliteit en het regelgevend toezicht die gericht moeten zijn op de goede werking van markten voor grensoverschrijdende pakketbezorgdiensten en de naleving van de relevante sociale en arbeidsrechten, waarbij wordt voorzien in voldoende flexibiliteit zodat de bezorgmarkt zich kan ontwikkelen en aanpassen aan technologische innovatie;

2.3. Geoblocking voorkomen

16. is van mening dat er ambitieuze maatregelen nodig zijn om de toegang tot legale digitale inhoud te verbeteren, met name door een eind te maken aan geoblockingpraktijken en oneerlijke prijsdiscriminatie op basis van geografische ligging;
17. steunt met name de geplande controle van de Commissie van de praktische handhaving van artikel 20, lid 2, van de dienstenrichtlijn om mogelijke patronen van discriminatie jegens consumenten op basis van het land waar zij hun verblijfplaats hebben te analyseren; verzoekt de Commissie compacte groepen te identificeren en definiëren van gevallen van gerechtvaardigde discriminatie op grond van artikel 20, lid 2, van de dienstenrichtlijn, teneinde ongerechtvaardigde discriminatie door particuliere entiteiten te verbieden en interpretatiehulp te bieden aan autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de praktische toepassing van artikel 20, lid 2; verzoekt de Commissie zich ervoor in te spannen om de bepaling van artikel 20, lid 2, in de bijlage van Verordening (EG) nr. 2006/2004 op te nemen, teneinde gebruik te maken van de onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden van het netwerk voor samenwerking op het gebied van consumentenbescherming;

18. wijst voorts op het belang van het lopende onderzoek naar de concurrentie in de sector van de e-handel, teneinde onder meer te onderzoeken of geoblockingbeperkingen een inbreuk op de Europese mededingingswetgeving vormen; wijst erop hoe belangrijk het is om het vertrouwen van consumenten en bedrijven te vergroten door het doorvoeren van wijzigingen in de groepsvrijstellingsverordening, vooral artikel 4, onder a), en artikel 4, onder b), teneinde ongewenste herrouterings- en territoriale beperkingen te verminderen;

2.4. Betere toegang tot digitale inhoud – een modern, meer Europees kader voor auteursrechten

[advies van de Commissie JURI en de Commissie CULT]

2.5. De btw-gerelateerde lasten en hindernissen voor de verkoop over de grens verminderen

[advies van de Commissie ECON]

3. GUNSTIGE EN GELIJKE VOORWAARDEN SCHEPPEN VOOR GEAVANCEERDE DIGITALE NETWERKEN EN INNOVATIEVE DIENSTEN

3.1. De telecomregels geschikt maken voor het beoogde doel

19. benadrukt dat het stimuleren van particuliere investeringen in snelle en ultrasnelle communicatienetwerken een vereiste is voor digitale vooruitgang, waarbij concurrentie de belangrijkste drijvende kracht achter investeringen in infrastructuur, innovatie, betaalbare prijzen en keuzemogelijkheden voor consumenten blijft; is van mening dat er, in de nog steeds versnipperde Europese telecommunicatiemarkt, weinig aanwijzingen zijn voor een verband tussen de consolidatie van exploitanten en meer investeringen in netwerken;
20. wijst erop dat, gezien de vraag en concurrentie door de ontwikkeling van OTT-diensten (over-the-top) ten voordele van de consumenten zijn toegenomen, de modernisering van het telecommunicatiekader niet mag leiden tot meer regelgevingslasten, maar de motor achter innovatie en eerlijke mededinging moet zijn;
21. roept met prioriteit op tot een geharmoniseerd kader voor spectrumtoewijzing om langetermijninvesteringen in infrastructuur te stimuleren;
22. wijst erop dat het voor de uniforme handhaving van het pakket connectief continent, met inbegrip van de beëindiging van roamingtoeslagen en het beginsel van netneutraliteit, nodig is om één Europese regelgevende instantie voor telecommunicatie op te richten;

3.2. Een mediakader voor de eenentwintigste eeuw

[advies van de Commissie CULT]

3.3. Een passend regelgevingskader voor platforms en intermediairs

3.3.1. De rol van onlineplatforms

23. dringt bij de Commissie aan op de ontwikkeling van een innovatievriendelijk beleid dat de concurrentie tussen, en innovatie binnen, onlineplatforms bevordert; is van mening dat de prioriteit moet uitgaan naar transparantie, de vergemakkelijking van overstappen tussen platforms of onlinediensten, toegang tot platforms en het vaststellen en aanpakken van belemmeringen voor het ontstaan en vergroten van platforms;
24. waardeert het initiatief van de Commissie om de rol van platforms in de digitale economie te analyseren in het kader van de komende strategie voor de interne markt;
25. moedigt de Commissie aan de noodzaak van consumentenbescherming in de deeleconomie te onderzoeken en, in voorkomend geval en indien nodig, te komen met voorstellen om te zorgen voor een toereikend consumentenwetgevingskader in de digitale omgeving, inclusief mogelijk misbruik;

3.3.2. Illegale inhoud op internet bestrijden

[advies van de Commissie LIBE en de Commissie JURI]

3.4. Het vertrouwen en de veiligheid op het gebied van digitale diensten en de behandeling van persoonsgegevens versterken

26. is van mening dat er, om het vertrouwen in digitale diensten te waarborgen, extra middelen van de publieke en particuliere sector nodig zijn voor de verbetering van de beveiliging van IT-systemen en online netwerken en de versleuteling van communicatie, een betere preventie tegen cyberaanvallen en verhoging van de kennis van fundamentele beveiligingsprocessen onder de gebruikers van digitale diensten;

4. HET GROEIPOTENTIEEL VAN DE DIGITALE ECONOMIE MAXIMALISEREN

27. meent dat de digitale transformatie van de industrie essentieel is voor het concurrentievermogen van de Europese economie en vergroting van de efficiëntie en toegang tot onbenut potentieel mogelijk maakt; verzoekt de Commissie een plan te ontwikkelen voor de digitale transformatie, inclusief streefcijfers en modernisering van de wetgeving, teneinde steun te bieden aan de invoering van digitale technologieën en eind-tot-eindverbindingen, met name in industriële waardeketens;

4.1. Een data-economie tot stand brengen

28. benadrukt de mogelijkheden die nieuwe ICT-technologieën zoals big data, cloudcomputing, het internet van de dingen en andere gegevensgestuurde technologieën

- kunnen bieden aan de economie en de maatschappij, met name als deze worden geïntegreerd in andere sectoren zoals energie, logistiek of gezondheidszorg;
29. verzoekt de Commissie om, samen met de publieke en particuliere sector, big data vóór maart 2016 aan een brede en transparante evaluatie te onderwerpen met als doel te anticiperen op de behoeften van technologieën op het gebied van big data en potentiële risico's en uitdagingen aan te pakken;
 30. roept op tot de ontwikkeling van een Europese aanpak en verdere integratie van de eengemaakte markt met betrekking tot het internet van de dingen, met een normeringsstrategie, de versterking van het vertrouwen in deze technologieën door veiligheid en transparantie, en door het initiatief "vrij verkeer van gegevens", verduidelijking van de regels inzake het gebruik van, de toegang tot en de eigendom van gegevens, en de vergemakkelijking van het wisselen van aanbieder van gegevensdiensten om afhankelijkheid te vermijden;
 31. meent dat overheidsdiensten standaard open gegevens moeten hebben en dat er vorderingen moeten worden gemaakt wat betreft de hoeveelheid open overheidsgegevens en wat betreft het vaststellen van belangrijke gegevensverzamelingen die vanwege de waarde ervan voor de ontwikkeling van innovatieve diensten beschikbaar moeten worden gesteld;
 32. erkent de groeiende bezorgdheid van de Europese consumenten over het gebruik van persoonsgegevens door de aanbieders van onlinediensten; onderstreept de belangrijke rol van actieve consumenten bij de bevordering van de concurrentie; dringt bij de Commissie aan op verduidelijking van de regels inzake geveenseigendom en gegevensportabiliteit overeenkomstig het kernbeginsel dat burgers de controle moeten hebben over hun gegevens;

4.2. Concurrentie bevorderen door interoperabiliteit en normalisatie

33. is van mening dat het ICT-normalisatieplan en de herziening van het interoperabiliteitskader gericht moeten zijn op het sneller en op open en concurrerende wijze vaststellen van normen, teneinde schaalvoordelen te realiseren en de sectorale interoperabiliteit te verbeteren;

4.3. Een inclusieve digitale samenleving

4.3.1. Digitale vaardigheden en expertise

[advies van de Commissie CULT en de Commissie EMP]

4.3.2. E-overheid

34. meent dat de ontwikkeling van e-overheid een prioriteit is voor innovatie, door kostenvermindering en betere dienstverlening voor de burgers; dringt er bij de Commissie op aan om samen met de lidstaten een ambitieus actieplan inzake e-overheid te ontwikkelen dat benchmarks voor de vooruitgang omvat, alsook een stapsgewijze sectorale aanpak inzake de toepassing van het "eenmaligheidsbeginsel" bij overheidsdiensten en het onbeperkte gebruik van in hoge mate versleutelde e-

- identificatie en e-handtekeningen;
35. roept op tot de ontwikkeling van een alomvattende gemeenschappelijke digitale toegangspoort als één volledig digitaal proces waarmee bedrijven kunnen worden opgericht en in de hele EU kunnen opereren, van het online oprichten van het bedrijf tot domeinnamen, de uitwisseling van informatie over naleving, erkenning van e-facturen, belastingaangifte, een vereenvoudigde online btw-regeling, online-informatie over productconformiteit, de detachering van werknemers, consumentenrechten, toegang tot consumenten- en zakelijke netwerken, kennisgevingsprocedures en geschillenbeslechtsmechanismen;
 36. is bezorgd dat cloudinfrastructuren voor onderzoekers nog steeds als afzonderlijke systemen opereren; verzoekt de Commissie, in samenwerking met gebruikers van en organisaties op het gebied van e-infrastructuur, een actieplan op te stellen met het oog op de oprichting van de open en gemeenschappelijke wetenschapscloud tegen eind 2016; meent dat dit een stimulans moet zijn voor de ontwikkeling van clouds in Europa voor meer dan wetenschap, alsook voor beter onderling verbonden innovatiecentra, ecosystemen voor startende bedrijven en betere samenwerking tussen universiteiten en de industrie bij de commercialisering van technologie;
 37. dringt er bij de Commissie op aan zich te richten op de tenuitvoerlegging van de bepalingen inzake e-aanbesteding en op het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (aanbestedingspaspoort), teneinde de toegang tot de Europese markt te vergemakkelijken voor alle marktdeelnemers overeenkomstig alle selectie-, uitsluitings- en gunningscriteria;
 38. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

De Commissie heeft op 6 mei 2015 een ontwerpmededeling getiteld "Een digitale strategie voor Europa" goedgekeurd, waarin zestien initiatieven zijn opgenomen die voor eind 2016 moeten worden uitgevoerd. Door de digitale eengemaakte markt en de eengemaakte markt naast elkaar te plaatsen zijn de Europese wetgevers zich bewust geworden van de enorme mogelijkheden voor Europese ondernemers en bedrijven om tot bloei te komen en voor de Europese arbeidsmarkt om geheel te herstellen van de nasleep van de economische crisis en de daarop volgende maatregelen. De innovaties in de digitale sector zorgen ervoor dat de manier waarop burgers communiceren, delen en consumeren en zelfs de manier waarop ze zich gedragen voortdurend verandert, en bieden nieuwe kansen voor zowel bedrijven als gebruikers. Door een groter gebruik van digitale technologieën kunnen burgers voorts betere toegang tot informatie en cultuur krijgen, hun arbeidskansen vergroten en kan hen een ruimere keuze aan producten worden geboden. Ook kunnen het bestuur en de administratie in de EU en de lidstaten erdoor worden gemoderniseerd en verbeterd. De bevordering van een dynamische economie is noodzakelijk om innovatie te laten bloeien en innoverende ondernemingen te laten groeien; de Europese Commissie en de lidstaten dienen zich derhalve hierop te richten. Er moet ook meer worden gedaan om een ondernemingscultuur te stimuleren, inclusief innovatieve bedrijfsmodellen, en om de vele succesvolle innovatiekernen in Europa onderling beter te verbinden.

De strategie voor een digitale eengemaakte markt bestaat uit drie delen: (1) Toegang: in heel Europa betere toegang tot digitale goederen en diensten voor consumenten en bedrijven; (2) Omgeving: gunstige en gelijke voorwaarden scheppen voor de ontwikkeling van digitale netwerken en innovatieve diensten; (3) Economie en maatschappij: het groeipotentieel van de digitale economie maximaliseren. In dit verslag wordt ingegaan op de zestien voorstellen van de Europese Commissie, verder uitgeweid over de maatregelen die moeten worden genomen om de digitale eengemaakte markt te voltooien en de gevolgen die de tenuitvoerlegging van de digitale eengemaakte markt zal hebben voor de maatschappij en de economie als geheel.

Wetgeving inzake onlineverkoop

De Commissie stelt vast dat het ontbreken van een reeks gemeenschappelijke regels inzake grensoverschrijdende onlineverkoop een van de belangrijkste belemmeringen voor kmo's en consumenten is om online en in de hele EU te verkopen of te kopen. De Commissie stelt voorts dat belangrijke aspecten van de wetgeving inzake online- en offlineverkoop reeds volledig of gedeeltelijk geharmoniseerd zijn middels de richtlijn inzake de verkoop van consumptiegoederen en betalingsachterstanden, terwijl de onlineverkoop van digitale inhoud grotendeels ongereguleerd blijft, ongeacht de EU- of nationale wetgeving. Ten aanzien van het laatstgenoemde regelgevingsgebied dient er rekening mee te worden gehouden dat de markt voor online digitale inhoud voortdurend groeit. Tot nu toe heeft een consument die materiële digitale inhoud koopt, toegang tot een reeks rechten, terwijl dit niet geldt voor een consument die dezelfde digitale inhoud via elektronische weg koopt.

Wat materiële goederen betreft voert de Europese Commissie aan dat de meest praktische oplossing voor de geringe bereidheid van Europese handelaars en consumenten om grensoverschrijdend handel te drijven eruit bestaat voorrang te geven aan de wetgeving van het land van vestiging van de verkoper en tegelijkertijd een "gemeenschappelijke reeks

regels" vast te stellen.

Deze aanpak behelst een gevaar op het voorstellen van een gemeenschappelijk Europees kooprecht "light" en dus een optionele wettelijke regeling. Een Europese standaardovereenkomst met daarin "de belangrijkste rechten en verplichtingen van de partijen bij een koopovereenkomst" voor grensoverschrijdende en binnenlandse onlineverkoop is niet in overeenstemming met het proces van secundaire EU-wetgeving – in beginsel bestaand uit verordeningen, richtlijnen, besluiten, aanbevelingen en adviezen (artikel 288 van het VWEU). Dit wijst in elk geval in het begin op een aanvullende en dus optionele regeling. Wanneer rekening wordt gehouden met de reeds verreikende harmonisatie van het Europees kooprecht, lijkt de volledige harmonisatie van het Europese kooprecht de voorkeur te hebben, met name met het oog op de doelstelling van de Mededeling om te zorgen voor betere voorwaarden voor grensoverschrijdende onlineverkoop.

Betere handhaving van aanverwante secundaire wetgeving

De Europese Commissie heeft het voorkomen van ongerechtvaardigde geoblocking en verdere discriminatie jegens consumenten in grensoverschrijdende scenario's tot een van haar hoofddoelstellingen gemaakt. Discriminatie jegens consumenten op basis van het land waar zij hun verblijfplaats hebben vindt voornamelijk plaats via weigeringen om overeenkomsten af te sluiten en herroteringen naar binnenlandse websites. Ondanks het feit dat dergelijke discriminerende maatregelen waardoor de eengemaakte markt wordt verdeeld en de grensoverschrijdende handel wordt belemmerd vaak voorkomen, is de jurisprudentie van het Hof van Justitie betrekkelijk onbeduidend.

De Commissie kondigt maatregelen aan, met name met betrekking tot het bij artikel 20, lid 2, van de dienstenrichtlijn ingestelde kader. De handhavingsmaatregelen van de Commissie mogen echter niet leiden tot overbelasting van micro- en kleine ondernemingen op dit specifieke gebied. De Commissie zou er dus goed aan doen om groepen te identificeren en definiëren van gevallen van gerechtvaardigde discriminatie op grond van artikel 20, lid 2, van de dienstenrichtlijn. Een andere veelbelovende maatregel zou zijn om het netwerk voor samenwerking op het gebied van consumentenbescherming erbij te betrekken, teneinde de nog steeds zeer uiteenlopende handhaving strikter te maken. Verder lijkt een verduidelijking van het bestaande Europese mededingingsrecht wenselijk.

Mededingingswetgeving met betrekking tot e-handel

Bovenal moet de bestaande groepsvrijstellingsverordening op het gebied van de beperkingen op internetverkoop (artikel 4, onder a)) en de territoriale beperkingen (artikel 4, onder b)) worden herzien en preciezer worden geformuleerd, zodat de toepassing ervan voor detailhandelaren en organisaties voor consumentenbescherming eenvoudiger wordt. De op grond van deze verordening toegestane territoriale bescherming is beperkt tot de "actieve" verkoop en beperkingen op passieve verkoop zijn nimmer toegestaan, maar de respectieve richtsnoeren over hoe "passieve" verkoop kan worden gedefinieerd laten te veel ruimte voor interpretatie en moedigen bijgevolg territoriale bescherming aan, en vormen dus inbreuken op de artikelen 101 en 102 van het VWEU.

E-overheid

Overheidsdiensten spelen een essentiële rol bij innovaties op het gebied van digitale diensten, maar ook bij de acceptatie ervan door burgers en bedrijven. De digitale omwenteling is een kans die door de Europese overheidsdiensten op alle niveaus moet worden aangegrepen met het oog op de modernisering van de organisatie van de overheidsdiensten door de efficiëntie te verbeteren, waarvan zowel de burgers als de marktdeelnemers profiteren, en er is een nieuw actieplan inzake e-overheid nodig om dit doel te verwezenlijken. Investeren in de digitalisering van de overheid met interoperabele oplossingen is een manier om tot effectievere overheidsuitgaven te komen en om gebieden, mensen en bedrijven in de EU verder te integreren en met elkaar te verbinden.

Tegelijkertijd moeten alle technologiesystemen inzake e-overheid de bedoeling hebben om de zeggenschap over beslissingen dichterbij de burgers te brengen, waardoor de toegang tot diensten wordt verbeterd en de transparantie wordt vergroot. De beschikbaarheid van open gegevens dient te worden bevorderd en er dient te worden vastgesteld welke belangrijke gegevensverzamelingen moeten worden bekendgemaakt. De Commissie dient samen met de lidstaten de toepassing van het "eenmaligheidsbeginsel" bij overheidsdiensten te onderzoeken, aangezien hierdoor tijd en kosten worden bespaard. Het zou mogelijk moeten zijn om een onderneming op te richten en te voldoen aan de wettelijke voorschriften in de gehele EU via één alomvattende digitale toegangspoort, waardoor bijvoorbeeld het gebruik van e-handtekeningen, e-identificatie, e-factoring, toegang tot overheidsopdrachten en btw-naleving mogelijk wordt gemaakt. Hierdoor zouden de procedures eenvoudiger moeten worden voor met name kleine en micro-ondernemingen die grensoverschrijdend willen opereren en uitbreiden.

Gunstige en gelijke voorwaarden scheppen voor geavanceerde digitale netwerken en innovatieve diensten

Digitale infrastructuur is de ruggengraat van de digitale eengemaakte markt. De Europese Commissie dient ervoor te zorgen dat het regelgevingskader de concurrentie en daarmee de particuliere investeringen in netwerken stimuleert. De mededingingsregels hoeven niet te worden afgezwakt, aangezien er weinig aanwijzingen zijn voor een verband tussen de consolidatie van ondernemingen en een toename van de investeringen. De herziening van het telecommunicatiekader dient erop gericht te zijn te garanderen dat de regels geschikt zijn voor het digitale tijdperk en dient de concurrentie en innovatie wat betreft OTT-diensten en telecommunicatiebedrijven te stimuleren, ten voordele van de consumenten. Voor het stimuleren van particuliere investeringen in netwerken moet de Europese Unie bovendien over een geharmoniseerd kader voor spectrumtoewijzing beschikken, teneinde investeerders rechtszekerheid te bieden. De Europese Commissie dient dringend vaart te maken met de lidstaten om vorderingen te kunnen boeken met dat voorstel. Ten slotte dient de Europese Commissie te komen met een voorstel voor één regelgevende instantie voor telecommunicatie om de uniforme toepassing van de regels te garanderen.

Met betrekking tot onlineplatforms dient de Commissie de belangrijkste drijfveren van concurrentie en innovatie tussen en binnen platforms te onderzoeken en een toekomstgericht, innovatievriendelijk beleid inzake onlineplatforms te ontwikkelen. De toename van het aantal onlineplatforms heeft geleid tot economische groei in Europa en biedt nieuwe mogelijkheden voor burgers, consumenten, kleine en zelfs micro-ondernemingen door de verscheidenheid en diversiteit van de platforms. De Commissie dient tevens na te denken over manieren om de positie van de gebruikers van deze platforms te versterken door meer transparantie, gegevensportabiliteit en de mogelijkheid om van het ene naar het andere platform over te

stappen, maar dient ook belemmeringen voor groei en uitbreiding van deze ondernemingen te identificeren en aan te pakken. De Commissie dient daarnaast de noodzaak van consumentenbescherming in de deeleconomie te onderzoeken en, in voorkomend geval en indien nodig, te komen met voorstellen om te zorgen voor een toereikend consumentenwetgevingskader in de digitale omgeving.

Het groeipotentieel van de digitale economie maximaliseren

Een belangrijk punt van kritiek op de strategie voor een digitale eengemaakte markt is het ontbreken van een visie voor de digitale transformatie van de industrie, aangezien 75 % van de toegevoegde waarde van de digitale economie afkomstig is van de traditionele industrie, maar de integratie van digitale technologie daarin zwak blijft. Daarom moet de Commissie een plan inzake de digitale transformatie voor de industrie ontwikkelen, teneinde het concurrentievermogen van de Europese economie te vergroten, de efficiëntie te verbeteren en toegang te krijgen tot onbenut potentieel. Dit vergt een Europese aanpak, inclusief een normeringsstrategie, en de integratie van de eengemaakte markt in gegevensgestuurde technologieën zoals clouds, het internet van de dingen en big data, waardoor beperkingen op het vrije verkeer van gegevens in Europa worden weggenomen en de beschikbaarheid van open data wordt verbeterd.

Versterking van het vertrouwen in digitale technologieën is ook essentieel voor de ontwikkeling van de data-economie. In dit verband dient de Commissie de regels inzake geveenseigendom en gegevensportabiliteit te verduidelijken en ervoor te zorgen dat de burgers de controle over hun eigen gegevens hebben. Bovendien zijn er meer publieke en particuliere middelen nodig voor de versterking van IT en internetbeveiliging, de versleuteling van communicatie, het voorkomen van cyberaanvallen en verhoging van de kennis van fundamentele IT-beveiliging onder de gebruikers van digitale diensten.